

Наредба № 8 за изискванията към дейността на централните депозитари на ценни книжа, централния регистър на ценни книжа и други лица, осъществяващи дейности, свързани със сетълмента на ценни книжа

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1. допълнителни изисквания към централните депозитари на ценни книжа, получили лиценз от Комисията за финансов надзор, наричана по-нататък „Комисията“, във връзка с предоставянето на услугите съгласно приложението към Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ, L 257/1 от 28 август 2014 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) № 909/2014“;

2. случаите, в които се допускат изключения от правилото по чл. 227б, ал. 2, изречение първо от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и от правилото по чл. 138, ал. 2, изречение първо от Закона за публичното предлагане на ценни книжа (ЗППЦК);

3. изискванията към правилата и процедурите на централните депозитари на ценни книжа за всяка управлявана от тях система за сетълмент на ценни книжа при неизпълнение от страна на един или повече участници в тях;

4. процедурата за изчисляване на показателите за определяне на валутите, в които най-често се извършва сетълмент;

5. рисковете, които се отчитат в съответствие с чл. 53, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 909/2014, при извършване на цялостна оценка на риска при искане на централен депозитар на ценни книжа за достъп до централен контрагент или до място на търговия, съответно при разглеждане на жалби по чл. 53, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 909/2014 при отказан такъв достъп;

6. процедурата за изчисляване на показателите за определяне на същественото значение на централните депозитари на ценни книжа, когато Република България е приемаща държава членка;

7. допълнителни изисквания във връзка с отчитането на интернализирания сетълмент по чл. 227г, ал. 1 от ЗПФИ;

8. редът за изплащане на дивиденди, лихви, главници и други плащания от публичните дружества и емитентите, както и видовете финансови институции по чл. 115в, ал. 4 от ЗППЦК, чрез които могат да се извършват плащанията на дивиденди;

9. допълнителни изисквания към „Централен депозитар“ АД и водения от него централен регистър на ценни книжа;

10. изисквания във връзка с прилагането на чл. 6, параграф 2, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

(2) Комисията за финансов надзор води и при необходимост актуализира списъка на централните депозитари на ценни книжа, за които тя е компетентен орган.

Глава втора
ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЦЕНТРАЛНИТЕ ДЕПОЗИТАРИ
НА ЦЕННИ КНИЖА ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА УСЛУГИТЕ
СЪГЛАСНО ПРИЛОЖЕНИЕТО КЪМ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 909/2014

Раздел I
Регистрация на емисия финансови инструменти

Чл. 2. (1) Централният депозитар на ценни книжа поддържа електронна база от данни и води:

1. регистри на емитентите на финансови инструменти и на притежателите на финансови инструменти;
2. регистри на финансовите инструменти;
3. сметките на емитентите на финансови инструменти и сметките на притежателите на финансови инструменти;
4. сметките на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица и подсметките на техните клиенти;
5. регистри на прехвърлянията на финансови инструменти и на сделките с финансови инструменти;
6. регистри на плащанията по сделки с финансови инструменти;
7. регистри на сключените репо или обратно репо сделки;
8. сметките на правата върху записани акции по чл. 112б, ал. 13 от ЗППЦК.

(2) Централният депозитар на ценни книжа осигурява достъп до водените от него регистри, като чл. 131, ал. 1 и 2 от ЗППЦК се прилага съответно.

Чл. 3. (1) Централният депозитар на ценни книжа открива за всяка регистрирана емисия финансови инструменти, които дават еднакви права:

1. сметка за финансовите инструменти, емитирани от дружеството;
2. сметки на притежателите на финансовите инструменти;
3. сметки на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица и подсметките на техните клиенти.

(2) Броят финансови инструменти от всяка регистрирана емисия финансови инструменти, които дават еднакви права, в сметката за финансови инструменти на емитента трябва да е равен на общия брой финансови инструменти от тази емисия финансови инструменти, които дават еднакви права, вписан в сметките на техните притежатели и на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица.

Чл. 4. (1) Централният депозитар на ценни книжа вписва в регистрите относно сделките с финансови инструменти най-малко данни за:

1. лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, чрез които се извършва сключването им, или участниците в системата за сетълмент, чрез които се прехвърлят финансови инструменти;
2. страните по сделката.

(2) Централният депозитар на ценни книжа вписва в регистрите относно сключените репо и обратно репо сделки с финансови инструменти най-малко данни за:

1. страните по репо или обратно репо сделка;
2. срок на договора;
3. дата на безусловния и неотменяем ангажимент за обратно изкупуване на финансовите инструменти;
4. цената на изпълнение на безусловния и неотменяем ангажимент;

5. лицата, които упражняват правата по финансовите инструменти, както и условията за упражняване правото на глас.

Чл. 5. (1) Централният депозитар на ценни книжа, във връзка със сметката на емитента на финансови инструменти, поддържа най-малко следните данни:

1. номер на сметката;
2. данни за емитента:
  - а) наименование, седалище, ЕИК или друг идентификационен номер;
  - б) адрес за кореспонденция;
  - в) идентификационен код на емитента (Legal Entity Identifier code – LEI code);
  - г) име и длъжност на всяко лице, което представлява емитента пред централния депозитар на ценни книжа;
3. данни за регистрираните финансови инструменти:
  - а) идентификационен код на ценни книжа (ISIN код);
  - б) брой;
  - в) номинална стойност.

(2) Централният депозитар на ценни книжа открива отделни сметки по ал. 1 за финансовите инструменти на емитента, регистрирани с различен ISIN код.

Чл. 6. (1) Централният депозитар на ценни книжа, във връзка със сметката на притежателя на финансови инструменти, поддържа най-малко следните данни:

1. номер на сметката;
2. данни за притежателя на финансови инструменти:
  - а) имена (наименование), седалище (за юридическите лица);
  - б) ЕГН/ЛНЧ (номер на чужденец) на физическо лице, съответно ЕИК или друг идентификационен номер на юридическо лице;
  - в) идентификационен код (Legal Entity Identifier code – LEI code), ако има такъв;
  - г) адрес за кореспонденция;
3. данни за притежаваните финансови инструменти:
  - а) ISIN код;
  - б) брой;
  - в) номинална стойност;
4. данни относно плащания на дивидент, лихви, главници и други плащания;
5. вид на сметката – лична сметка или клиентска подсметка при лице, което държи от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица.

(2) Централният депозитар на ценни книжа, за сметките на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица, поддържа най-малко следните данни:

1. номер на сметката;
2. наименование и седалище на лицето, което държи по обща сметка финансови инструменти за чужда сметка;
3. ЕИК или друг идентификационен номер на юридическо лице;
4. идентификационен код на правния субект (Legal Entity Identifier code – LEI code);
5. адрес за кореспонденция;
6. данни за финансовите инструменти по сметката:
  - а) ISIN код;
  - б) брой;
  - в) номинална стойност.

(3) Централният депозитар на ценни книжа води отделни сметки по ал. 1 за притежаваните от едно лице финансови инструменти:

1. с различен ISIN код;
2. с еднакъв ISIN код, които се водят като различни клиентски подсметки към сметките на лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК.

Чл. 7. (1) Централният депозитар на ценни книжа регистрира емисия финансови инструменти въз основа на заявление, към което се прилагат:

1. ЕИК или друг идентификационен номер;
2. идентификационен код на правния субект (Legal Entity Identifier code – LEI code) ако има такъв;
3. решение на компетентния орган на емитента за издаване на финансови инструменти, когато е приложимо;
4. удостоверение за ISIN код на емисията;
5. данни за финансовите инструменти, включително техния брой, номинална стойност и срок на емисията, когато е приложимо;
6. списък на притежателите на финансовите инструменти извън случаите на първично публично предлагане:
  - а) за местните физически лица – трите имена на акционера, ЕГН, адрес, брой финансови инструменти;
  - б) за местните юридически лица – наименование на дружеството, седалище и адрес на управление, ЕИК, брой финансови инструменти;
  - в) за чуждестранните физически лица – имена, служебен номер, присвоен от централния депозитар на ценни книжа, адрес, брой финансови инструменти;
  - г) за чуждестранните юридически лица – наименование, правно-организационна форма, регистрационен номер на вписване в регистъра на съответната държава/ЕИК (ако имат такъв), седалище, адрес по регистрация, брой финансови инструменти;
7. договор за администриране на емисията, подписан в два екземпляра;
8. документи, даващи възможност на централния депозитар на ценни книжа да извърши оценка на риска.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава от:

1. емитента на емисията финансови инструменти;
2. лице по чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2 от ЗППЦК;
3. Агенцията за публичните предприятия и контрол;
4. друг орган или лице в предвидените от закона случаи.

(3) В случаите, когато заявлението за регистрация и промени на вписани обстоятелства се подава от лице по чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2 от ЗППЦК, се прилага заверено копие на договор за поемане/обслужване на емисията или изрично пълномощно за извършване на съответните действия по регистрация.

(4) В случаите, при които не са налице персонални данни за притежателите на финансовите инструменти, последните не се регистрират по индивидуални сметки, а в отделна депозитна сметка на дружеството.

(5) След представяне на необходимите персонални данни, финансовите инструменти се прехвърлят от общата депозитна сметка по индивидуална сметка на съответния притежател.

(6) Редът за подаване на заявленията се урежда в правилата на централния депозитар на ценни книжа. Правилата на централния депозитар на ценни книжа може да предвиждат прилагането и на други данни и документи, освен посочените в ал. 1, както и изискванията, на които те трябва да отговарят.

(7) Централният депозитар на ценни книжа се произнася по заявлението по ал. 1 при условията и по реда на чл. 49 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

(8) Регистрацията на емисия финансови инструменти в централния депозитар на ценни книжа се удостоверява с акт за регистрация.

(9) Централният депозитар на ценни книжа администрира регистрираната емисия финансови инструменти и предоставя свързаните с това услуги въз основа на сключен договор с емитента.

Чл. 8. Централният депозитар на ценни книжа регистрира налични финансови инструменти, които не са на приносител, включително издадени от чуждестранни лица, с цел публичното им предлагане в страната или допускането им за търговия на регулиран пазар, при условията и по реда на чл. 7 след тяхното обездвижване съгласно правилата на депозитаря.

Чл. 9. (1) При установяване на данни за грешни вписвания в регистрите на централен депозитар на ценни книжа, както и при поискване от лице по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, участник в системата за сетълмент или емитент, централният депозитар на ценни книжа извършва незабавна проверка.

(2) В хода на проверката по ал. 1 централният депозитар на ценни книжа може да изисква от лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, участниците в системата за сетълмент, регулирания пазар, емитента на финансови инструменти, както и от други лица необходимите документи и информация.

(3) В случай че при проверката се установи погрешно вписване, централният депозитар на ценни книжа го коригира и незабавно уведомява засегнатите лица. Коририране на погрешно вписване не може да води до промяна на параметрите на приключила сделка с оглед спазване на изискванията за неотменимост на нареждане за прехвърляне и окончателност на сетълмента.

(4) Централният депозитар на ценни книжа коригира данните в своите регистри и в случаите, когато това е постановено с влязъл в сила съдебен акт, по ред, предвиден в правилата на депозитаря.

Чл. 10. (1) Книгата на акционерите, съответно книгата на притежателите на други финансови инструменти, представлява извлечение от регистрите по чл. 2, ал. 1, т. 3 и 4.

(2) Книгата на акционерите, съответно книгата на притежателите на други финансови инструменти, има следното минимално съдържание:

1. имена (наименованието) и адреса, ЕГН/ЛНЧ (номер на чужденец) или ЕИК на притежателя на финансови инструменти;

2. вида, броя, номиналната и емисионната стойност на притежаваните финансови инструменти.

(3) В книгите по ал. 1 се вписват и лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица.

(4) Централният депозитар на ценни книжа е длъжен да предостави съответната книга по ал. 1 на емитента по искане на емитента, и на облигационерите по искане на довереника, който ги представлява.

(5) Записите за ценните книжа по чл. 127, ал. 1 от ЗППЦК в книгата на акционерите, съответно в книгата на притежателите на други финансови инструменти, издадена от централния депозитар на ценни книжа, трябва да съответстват на записите в централния регистър на ценни книжа, воден от „Централен депозитар“ АД.

(6) За ценните книжа по чл. 127, ал. 1 от ЗППЦК централният депозитар на ценни книжа, когато е различен от „Централен депозитар“ АД:

1. изисква потвърждение на записите от „Централен депозитар“ АД във връзка с водения от него централен регистър на ценни книжа, преди да издаде книга на акционерите, съответно книга на притежателите на други финансови инструменти;

2. издава книга на акционерите, съответно книга на притежателите на други финансови инструменти, след получаване на потвърждение на записите от „Централен депозитар“ АД.

Чл. 11. (1) По искане на притежателя на финансови инструменти централният депозитар на ценни книжа издава удостоверяващ документ за притежаваните финансови инструменти чрез лице по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК или участник в системата за сетълмент.

(2) Удостоверяващият документ по ал. 1 съдържа най-малко следните данни:

1. наименование на документа и на неговия издател;
2. номер на документа и дата на издаване;
3. наименование на емитента на финансови инструменти, седалище, ЕИК или друг идентификационен номер;
4. ISIN код, брой и номинална стойност на притежаваните финансови инструменти към датата на издаването на удостоверяващия документ;
5. имена и ЕГН/ЛНЧ (номер на чужденец), съответно ЕИК или друг идентификационен номер на притежателя на финансови инструменти;
6. имена и подпис на лицето, упълномощено от издателя на документа да издава удостоверяващи документи по ал. 1.

Чл. 12. (1) Централният депозитар на ценни книжа не отговаря за вреди, свързани с организирането и управлението на регистрите по чл. 2, ал. 1, причинени в резултат на непълна, невярна и/или неточна информация, предоставена от лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК или от емитенти на финансови инструменти.

(2) Централният депозитар на ценни книжа не отговаря за верността на данните, получени от лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, емитенти и други овластени органи и лица, както и за законосъобразността на действията на тези лица, свързани с вписвания в регистрите по чл. 2, ал. 1, освен ако негов служител е разполагал с данни, че представената на депозитара информация е непълна, невярна и/или неточна.

(3) Централният депозитар на ценни книжа отговаря за вреди, причинени в резултат на негови или на служители на депозитара незаконосъобразни действия и бездействия, включително ако са в нарушение на правилата и процедурите на депозитара. Претенции за вреди се предявяват по общия исков ред.

Чл. 13. (1) Централният депозитар на ценни книжа издава съответни кодове за емисиите безналични финансови инструменти, които са регистрирани при него.

(2) Когато централен депозитар на ценни книжа е едновременно и национална номерираща агенция, той издава ISIN код за емисии безналични финансови инструменти.

(3) За всяка емисия безналични финансови инструменти, предоставящи еднакви права на техните собственици, се издава ISIN код.

(4) За издаване на ISIN код се подава заявление до централния депозитар на ценни книжа по ал. 2.

(5) Централният депозитар на ценни книжа по ал. 2 извършва регистрацията на ISIN код в срок до 2 работни дни от подаване на заявлението. След регистрацията централният депозитар на ценни книжа по ал. 2 издава удостоверение за ISIN код, което предоставя на емитента.

(6) В случай на промяна в правата по финансови инструменти, за които има издаден ISIN код, централният депозитар на ценни книжа по ал. 2 след писмено заявление от емитента, определя нов ISIN код на финансовите инструменти, за които се отнася промяната.

Чл. 14. (1) В правилата на централния депозитар на ценни книжа се уреждат:

1. допълнителни правила относно условията и редът за извършването на услуги, подробни правила за воденето на регистрите, както и условията и редът за предоставяне на информация за предлаганите от него услуги;

2. правила за управление на рисковете, свързани с дейността му;

3. правила за прехвърляне на финансови инструменти;

4. редът и начинът за сътрудничество и обмен на необходимата информация с другите централни депозитари на ценни книжа, във връзка с водените от него регистри, за да се запази целостта на емисията.

(2) Централният депозитар на ценни книжа уведомява участниците в управляваната от него системата за сетълмент, за промените в правилата му и ги публикува на своята интернет страница най-късно до края на следващия работен ден след получаване на одобрение от Комисията.

(3) Изменения и допълнения в правилата на централен депозитар на ценни книжа могат да се извършат само след предварително одобрение на Комисията по предложение на заместник-председателя на Комисията, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, наричан по-нататък „заместник-председателя“. Член 167, ал. 4 и 5 от ЗПФИ се прилага съответно.

Раздел II

Дерегистрация на емисия финансови инструменти

Чл. 15. (1) Дерекрегистрацията на емисия финансови инструменти е заличаване на емисията в сметката на дружеството и зануляване на тази сметка.

(2) Дерекрегистрация на емисия финансови инструменти се извършва от централния депозитар на ценни книжа по заявление от емитента.

(3) Дерекрегистрация на емисия финансови инструменти от регистрите на централния депозитар на ценни книжа се извършва при условия и по ред, определени в правилата на депозитара.

Чл. 16. За дерекрегистрация на емисия поради материализиране на дялови ценни книжа и при наличие на вписани тежести върху емисията, заявена за дерекрегистрация, към заявлението по чл. 15, ал. 1 се прилага декларация от емитента, че се задължава да отрази вписаните тежести в книгата на наличните акции.

Чл. 17. (1) За дерекрегистрация на емисия недялови ценни книжа емитентът подава заявление след изтичане на срока на емисията.

(2) След издаване на акт за дерекрегистрация на емисията облигации, емитентът и банката довереник могат да заявят и да получат справка за датата, вида и размера на извършените плащания по дерекрегистрираната емисия. В заявлението за издаване на справката се посочва наименование и ЕИК на емитента, и ISIN код на емисията облигации. Справката се издава в срок, определен в правилата на централния депозитар на ценни книжа.

Чл. 18. Централният депозитар на ценни книжа издава акт за дерекрегистрация, в който посочва притежателите на финансови инструменти от съответната емисия и броя на инструментите, които са притежавали към момента на дерекрегистрация.

Раздел III

Регистрация и сетълмент на сделки с финансови инструменти

Чл. 19. (1) В правилата на централния депозитар на ценни книжа се уреждат условията и редът за допускане на нови участници до системата за сетълмент на ценни книжа и за тяхното временно или окончателно отстраняване от нея.

(2) В правилата на централния депозитар на ценни книжа се уреждат условията и редът за осъществяване на електронен обмен на данни с други лица, както и други начини за обмен на данни.

(3) Централният депозитар на ценни книжа осигурява извършването на сетълмент на паричните плащания по системата си за сетълмент на ценни книжа.

(4) Централният депозитар на ценни книжа поддържа база данни за всички операции, извършени чрез управляваната от него система за сетълмент в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 909/2014 и Делегиран регламент (ЕС) 2017/392 на Комисията от 11 ноември 2016 година за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти относно лицензирането, надзора и оперативните изисквания за централни депозитари на ценни книжа (ОВ, L 65/48 от 10 март 2017 г.), наричан по-нататък „Делегиран регламент (ЕС) 2017/392“.

Чл. 20. (1) Системата за регистриране на емисии финансови инструменти и на сделките в централния депозитар на ценни книжа трябва да отговаря на следните изисквания:

1. водене в хронологичен ред на всички регистрационни вписвания;
2. присвояване на последователен регистрационен номер на вписванията;
3. съхраняване на данни за сметките на емитентите и за сметките на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица и подсметките на техните клиенти;
4. възможност за своевременно възстановяване на системата в случаи на повреда на базата данни или оборудването;
5. навременно и точно обработване на нарежданията за превод на лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК и на участниците в системата за сетълмент във връзка с извършването на услугите, съгласно приложението към Регламент (ЕС) № 909/2014;
6. поддържане на база данни за цялата кореспонденция и съхранение на всички нареждания, запитвания и отговори във връзка с дейността на централния депозитар на ценни книжа.
7. отговаря на изискванията на процедурите и мерките на централния депозитар за ценни книжа за подходяща вътрешна организация във връзка с дейността му.

(2) Централният депозитар на ценни книжа приема оперативни инструкции и процедури и поддържа система за класиране на документите, които осигуряват спазване на изискванията по ал. 1.

Чл. 21. (1) Сделките с финансови инструменти се регистрират в централния депозитар на ценни книжа въз основа на информация, подадена от пряк или непряк участник в системата за сетълмент или в друга система с окончателност на сетълмента на финансови инструменти.

(2) Сделки с финансови инструменти, извършени извън регулиран пазар, се регистрират в централния депозитар на ценни книжа въз основа на данните, предоставени от инвестиционен посредник.

Чл. 22. (1) Собствеността на финансовите инструменти се отразява в регистрите по чл. 2, ал. 1 по сметки на:

1. притежателите на финансови инструменти;

2. лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица.

(2) Сметките по ал. 1, т. 1 могат да се водят като лични или като клиентски подсметки при участник или лице по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК.

(3) Сметка на лице по ал. 1, т. 2 може да се води като сметка на лице по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК или като клиентска подсметка при същото лице.

(4) Сметки по ал. 1, т. 2 се разкриват, в случай че такива сметки са предвидени в правилата на централния депозитар на ценни книжа.

Чл. 23. (1) Централният депозитар на ценни книжа в качеството си на системен оператор на система за сетълмент урежда в операционни правила организацията, управлението, функционирането и операционните процедури на системата. Операционните правила са част от правилата на централния депозитар на ценни книжа и трябва да отговарят на изискванията на глава осма от Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС).

(2) Централният депозитар на ценни книжа организира изготвянето на споразумението за системата за сетълмент, която управлява. Съдържанието на споразумението се урежда в правилата на централния депозитар на ценни книжа.

(3) Участници в системата за сетълмент, организирана от централния депозитар на ценни книжа, могат да бъдат лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, доколкото това не противоречи на разпоредбите на чл. 130 от ЗПУПС. Непреки участници в системата за сетълмент, организирана от централния депозитар на ценни книжа, могат да бъдат лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, които се намират в договорни отношения с участник в системата за сетълмента, изпълняващи нареждания за превод или прехвърляне, съгласно които непреките участници могат да подават нареждания за превод или прехвърляне чрез системата, при условие че те са известени на централния депозитар на ценни книжа.

(4) Централният депозитар на ценни книжа уведомява Комисията за участниците в системата за сетълмент, управлявана от него, включително за непреките участници, както и за всяка промяна в тях, в 7-дневен срок от подписването на споразумението за системата, съответно от настъпването на промяна.

Чл. 24. Правилата на системата за сетълмент на финансови инструменти съдържат и:

1. правилата за достъп и условията за участие в системата за сетълмент на финансови инструменти;

2. условията за напускане или изключване на участник от системата за сетълмент на финансови инструменти;

3. начина на подаване на нарежданията за прехвърляне в системата за сетълмент и изискванията към формата и структурата на информацията за извършване на операциите по сетълмент сметките;

4. принципите на действие на системата за сетълмент на финансови инструменти, връзките с платежната система, връзките между различни системи за окончателност на сетълмента на финансови инструменти, взаимодействие с клирингова къща, както и връзката с националната регистрационна система;

5. периода от време, в който системата за сетълмент на финансови инструменти приема нареждания;

6. момента на неотменимост на нареждане за прехвърляне, прието от системата за сетълмент на финансови инструменти;

7. начина за осигуряване на паричните средства и финансовите инструменти за приключване на сетълмента на нарежданията за прехвърляне, подадени към системата за сетълмент на финансови инструменти;

8. валутата или валутите, в които системата за сетълмент оперира;

9. потенциални финансови, операционни и технически рискове за участниците в системата, както и мерките за управление на тези рискове;

10. правилата и техническите способности за защита на информацията срещу неправомерен достъп или употреба;

11. управление на сделки с отложен сетълмент;

12. връзки между системата за сетълмент на финансови инструменти и регистрационната система на централния депозитар на ценни книжа;

13. механизъм за гарантиране на сетълмента;

14. правилата за извършване на дейност при други извънредни ситуации;

15. механизмите за реконсилия на емисиите финансови инструменти по време на обработката на инструкции за прехвърляне, получени от лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК.

Чл. 25. (1) Централният депозитар на ценни книжа, в рамките на оперираната от него система за сетълмент, регистрира сделки с финансови инструменти при извършване на техния сетълмент, като извършва прехвърляне на финансови инструменти срещу прехвърляне на парични средства между сметките за сетълмент на участниците в нея окончателно след получаване от системата на нареждания за превод. Централният депозитар на ценни книжа регистрира и други прехвърляния на финансови инструменти, когато това е предвидено в нормативен акт или в правилата на депозитаря.

(2) Централният депозитар на ценни книжа може да откаже да приеме за изпълнение нареждане за превод и за регистрация на сделка с финансови инструменти, когато:

1. наличността по сметката за финансови инструменти на прехвърлителя или по паричната сетълмент сметка на приобретателя е недостатъчна за извършване на сделката в срока за извършване на сетълмент, предвиден в правилата на централния депозитар на ценни книжа;

2. има несъответствия в информацията, подадена от прехвърлителя и приобретателя;

3. съществуват нормативно установени забрани или ограничения;

4. не са спазени изискванията на Регламент (ЕС) № 909/2014;

5. са налице други случаи, предвидени в правилата на централния депозитар на ценни книжа.

(3) Централният депозитар на ценни книжа незабавно уведомява съответните лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК или участниците в системата за сетълмент, чрез които е подадена информация за сделката, за отказа да приеме за изпълнение нареждането за превод и регистрация на сделката и основанието за това.

Чл. 26. (1) За изпълнената регистрация на сделката централният депозитар на ценни книжа издава акт за регистрация на сделка с финансови инструменти с минимално съдържание, определено в правилата на депозитаря.

(2) Лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК или участниците в системата за сетълмент могат да издадат на своите клиенти по тяхно искане писмено удостоверение за извършената регистрация въз основа на акта по ал. 1.

(3) При несъответствие в данните, които се съдържат в акта за регистрация на сделка с финансови инструменти и писменото удостоверение, за верни се считат данните в акта за регистрация.

Глава трета
ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ СТРАНА НА
УЧАСТНИЦИ В ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР НА ЦЕННИ КНИЖА

Чл. 27. (1) Централният депозитар на ценни книжа разработва правила и процедури за всяка управлявана от него система за сетълмент на за необходими действия при откриване на процедура по несъстоятелност срещу участници и лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, срещу друг централен депозитар на ценни книжа, с който има установена връзка, срещу субекти, извършващи сетълмент на паричното рамо от сделки с финансови инструменти чрез централния депозитар на ценни книжа, срещу местата на търговия и други съответни заинтересовани лица в зависимост от установените от централния депозитар на ценни книжа отношения.

(2) Правилата и процедурите по ал. 1 могат да включват и уреждане на други събития и обстоятелства, различни от откриване на процедура по несъстоятелност, които засягат участниците в управляваните от централния депозитар на ценни книжа системи за сетълмент.

(3) Правилата и процедурите по ал. 1 се приемат от ръководния орган на централния депозитар на ценни книжа и са част от правилата на депозитаря.

Чл. 28. (1) Централният депозитар на ценни книжа извършва периодично необходимите действия за установяване на открито производство по несъстоятелност спрямо някое от лицата по чл. 27, ал. 1 и при установяване на открито производство по несъстоятелност, прилага приетите правила и процедури.

(2) Централният депозитар на ценни книжа урежда в правилата си редът, по който лицата по чл. 27, ал. 1, спрямо които са открити производства по несъстоятелност, или други участници на пазара, узнали за открито на производство по несъстоятелност срещу такова лице, следва да уведомяват централния депозитар на ценни книжа за възникналите обстоятелства.

(3) Централният депозитар на ценни книжа изпраща своевременно на Комисията всяка получена информация за открито производство по несъстоятелност срещу участник или лице по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, включително известните до този момент подробности и източника на информацията.

(4) Във възможно най-кратък срок след изпращане на информацията по ал. 3 централният депозитар на ценни книжа трябва да установи и предаде на Комисията най-малко следната допълнителна информация:

1. данни относно лицето по ал. 1, спрямо което е открито производство по несъстоятелност (правен статут, лиценз, предмет на дейност, дали е ключов участник по смисъла на чл. 67 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392);

2. общ обем и стойност на инструкциите за сетълмент на участника, спрямо който е открито производство по несъстоятелност, които очакват сетълмент, и при възможност на тези, които може да не доведат до сетълмент, като „стойността“ се изчислява в съответствие с чл. 42, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392, в деня на обявяване на решението за откриване на производство по несъстоятелност;

3. тип на сделките и финансовите инструменти (по категориите, използвани съответно в чл. 54, параграф 2, буква „б“ и чл. 42, параграф 1, буква „г“, подточка „i“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392), до които се отнасят тези инструкции;

4. когато е приложимо, в коя обща инфраструктура за сетълмент са обработени инструкциите за сетълмент на участника, спрямо който е открито производство по

несъстоятелност и ако са налични, всякакви други индикатори за трансгранични дейности на този участник;

5. брой на клиентите, които има участникът, спрямо който е открито производство по несъстоятелност, ако тази информация е налична;

6. информация за евентуални съществени рискове, до които може да доведе несъстоятелността.

Чл. 29. (1) Централният депозитар на ценни книжа урежда в правилата и процедурите по чл. 27, ал. 1 какви действия ще предприеме при откриване на производство по несъстоятелност по отношение на някой от участниците, включително мерките, които ще предприеме за ограничаване на загубите и влиянието върху ликвидността в момента на откриването на съответното производство по несъстоятелност и след това, както и дали тези действия са автоматични, или се определят конкретно за всеки отделен случай.

(2) Действията, които могат да се предприемат следва да са в съответствие с действащото законодателство и правилата за окончателност на сетълмента, определени съгласно Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа (ОВ, L 166/45 от 11 юни 1998 г.), а именно:

1. изменения в нормалните практики за сетълмент, като блокиране на въвеждането на допълнителни инструкции за сетълмент в системите за сетълмент на ценни книжа от участника в несъстоятелност, спиране на неговите окончателни инструкции за сетълмента или ограничаване на определени функционални възможности, които могат да се приложат към инструкциите за сетълмент на този участник, като определяне на краен срок за рециклиране на дадена инструкция за сетълмент;

2. използване от централния депозитар на ценни книжа на финансови ресурси, включително гаранционни фондове, редът, по който ще се използват, и мерките и процедурите за своевременно възстановяване на тези ресурси след приключване на производството по несъстоятелност.

(3) В правилата и процедурите по чл. 27, ал. 1 се определят последиците от действията, които могат да бъдат предприети във връзка с инструкциите и сметките за сетълмент на участници, спрямо които е открито производство по несъстоятелност.

Чл. 30. (1) Централният депозитар на ценни книжа определя критериите, които се вземат предвид при избора на всяко от действията, посочени в неговите правила и процедури при несъстоятелност.

(2) Централният депозитар на ценни книжа определя правила и процедури, които ясно посочват отговорностите на различните страни, както в организацията му, така и когато е уместно, извън нея, за уреждане на отношенията при производства по несъстоятелност, открити спрямо участници и за осигуряване на обучение и указания за служителите им относно прилагането на правилата и процедурите при производство по несъстоятелност. В правилата и процедурите се посочват ключовите служители за тази цел и се определят редът за комуникация, документацията, нуждите от информация и достъпа до данни, включително, когато е уместно, други пазарни инфраструктури, както и операторът на инфраструктурата за централните депозитари на ценни книжа, използващи обща инфраструктура за сетълмент.

Чл. 31. (1) Правилата и процедурите на централния депозитар на ценни книжа по чл. 27, ал. 1 съдържат следните задължения:

1. централният депозитар на ценни книжа да уведомява в срок до 3 дни Комисията и лицето, спрямо което е открито производство по несъстоятелност, за действията, които

трябва да се предприемат или са предприети от депозитаря във връзка с откритото производство по несъстоятелност;

2. централният депозитар на ценни книжа да уведомява в срок до 3 дни Българската народна банка, Европейския орган за ценни книжа и пазари, участниците или лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, спрямо които не е открито производство по несъстоятелност, местата на търговия, централните контрагенти, обслужвани от централния депозитар на ценни книжа, оператора на общата инфраструктура за сетълмент, използвана от него, и свързаните централни депозитари на ценни книжа за действията, предприети от него във връзка с откритото производство по несъстоятелност.

(2) Информацията по ал. 1, т. 2 не трябва да съдържа лични данни по смисъла на чл. 4, точка 1 от Регламент (ЕС) № 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ, L 119/1 от 4 май 2016 г.). Забраната по предходното изречение не се прилага за Българската народна банка и Европейския орган за ценни книжа и пазари.

Чл. 32. (1) В правилата и процедурите на централния депозитар на ценни книжа по чл. 27, ал. 1 се посочват механизмите и графикът за изпитване на тяхната ефективност и практичност.

(2) Централният депозитар на ценни книжа извършва изпитванията по ал. 1 най-малко веднъж годишно и във всички случаи, след всякакви значителни промени в неговите правила и процедури, при открито производство по несъстоятелност или след поискване от страна на Комисията, с подходяща извадка от своите участници, съответните пазарни инфраструктури, когато е уместно, за всяка от управляваните от него системи за сетълмент на ценни книжа.

(3) Централният депозитар на ценни книжа уведомява Комисията за предстоящи изпитвания най-късно 20 дни преди провеждането им. По преценка на Комисията, при извършването на изпитванията по ал. 1 могат да бъдат включени служители на Комисията.

(4) Преди всяко изпитване по ал. 1 централният депозитар на ценни книжа определя параметрите, по които да се извърши изпитването, като се вземат предвид различни типове участници и/или лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК (по отношение на обема, дейността и пр.), участници или лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, намиращи се в различни държави или часови пояси, участници или лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, притежаващи различни видове сметки, и съответните пазарни инфраструктури. Това изпитване включва симулация и тест на процедурите за връзка. При поискване от Комисията, централният депозитар на ценни книжа ѝ предоставя параметрите преди всяко изпитване, които възнамерява да използва.

(5) Когато изпитване по ал. 1 разкрие евентуални слабости в правилата и процедурите по чл. 27, ал. 1, централният депозитар на ценни книжа извършва съответните изменения в тях. Когато симулацията покаже недостатъчно познания или готовност за прилагане на правилата и процедурите при производство по несъстоятелност от участниците в централния депозитар на ценни книжа или други пазарни инфраструктури, депозитарят уведомява тези лица и предприема действия за отстраняване на тези слабости.

(6) Резултатите от всяко изпитване и предвижданите промени в правилата и процедурите по чл. 27, ал. 1, когато е приложимо, се предоставят на ръководния орган на централния депозитар на ценни книжа, комитета му за управление на риска и

Комисията. Резултатите се предоставят на Комисията в срок от 5 работни дни след разглеждането им от ръководния орган на централния депозитар на ценни книжа.

(7) Централният депозитар на ценни книжа разкрива на участници и съответните лица по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК най-малко обобщени данни за резултатите от извършените изпитвания и предвижданите изменения на правилата и процедурите по чл. 27, ал. 1, ако има такива.

Глава четвърта

ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВАЛУТИТЕ, В КОИТО НАЙ-ЧЕСТО СЕ ИЗВЪРШВА СЕТЪЛМЕНТ

Чл. 33. (1) Централният депозитар на ценни книжа отчита данните, необходими за изчисляване на показателите за определяне на валутите, в които най-често се извършва сетълмент, съгласно чл. 12, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 909/2014 съобразно формата, предвидена в образец, одобрен от Европейския орган за ценни книжа и пазари.

(2) Централният депозитар на ценни книжа спазва следните условия при отчитане на данните:

1. данните да включват абсолютни стойности на сетълмент за всяка валута, обхващащи предходната календарна година;

2. стойностите да са посочени в оригиналните валути, в които е извършен сетълментът;

3. да се включват всички категории инструкции за сетълмент, чийто сетълмент е извършен от централния депозитар на ценни книжа, независимо дали се отнасят до сделки, сключени на или извън места за търговия;

4. при операции, съставени от няколко трансакции, като репо споразумения или сделки по предоставяне в заем на ценни книжа, след извършването на сетълмента да се отчитат и двете рамена;

5. в случай на сетълмент в рамките на един централен депозитар на ценни книжа, депозитарят отчита и двете рамена на дадена сделка, т.е. и двете получени инструкции за сетълмент;

6. в случай че в сетълмента на сделка участва повече от един централен депозитар на ценни книжа чрез стандартни, персонализирани или непреки връзки, данните да се отчитат единствено от депозитаря, който извършва сетълмент на двете рамена на сделката, като той да отчита и двете получени инструкции за сетълмент, а инвестиращият централен депозитар на ценни книжа, който „извършва сетълмент“ само на едното рамо на сделката, да не отчита данни;

7. в случай на сетълмент между централни депозитари на ценни книжа с помощта на обща инфраструктура за сетълмент или чрез оперативно съвместими връзки, всеки депозитар да отчита единичната инструкция за сетълмент, получена във връзка с дадена сделка.

Чл. 34. (1) В обхвата на отчитане по чл. 33 се включват следните сделки:

1. закупуване или продажба на ценни книжа, включително на първични пазари;

2. операции по управление на обезпечения, включително при тристранно управление на обезпечения и при обезпечаване на собствени трансакции;

3. операции по вземане/предоставяне в заем на ценни книжа;

4. репо сделки;

5. други, включително корпоративни действия във връзка с потоци, т.е. пазарни вземания и трансформации.

(2) От обхвата на отчитането по чл. 33 се изключват следните операции:

1. корпоративни действия във връзка с акции, включително разпределение на парични средства или ценни книжа, сплит на ценни книжа, преобразуване, обратно изкупуване и друг тип реорганизации;

2. операции на първичен пазар, свързани с емитиране на финансови инструменти;

3. създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове, освен когато такова създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове се извършва чрез нареждания за прехвърляне в система за сетълмент на ценни книжа, управлявана от централен депозитар на ценни книжа;

4. операции по реструктуриране.

Чл. 35. (1) Централният депозитар на ценни книжа отчита ежегодно в срок до 31 януари съответните данни за предходната календарна година, които са необходими за изчисляването на показателите, посочените в чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392.

(2) След извършване на преглед на данните, получени от централните депозитари на ценни книжа, ежегодно в срок до 25 февруари, Комисията ги изпраща на Европейския орган за ценни книжа и пазари.

(3) Комисията за финансов надзор изчислява ежегодно в срок до 31 март показателите, посочени в чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392, за всеки централен депозитар на ценни книжа, за който е компетентен орган, след получаване на следните данни от Европейския орган за ценни книжа и пазари:

1. всички данни, получени от отделните компетентни органи;

2. данни, обобщаващи стойностите по централни депозитари на ценни книжа и по валути, които се използват при изчисляването на знаменателите на посочените в чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/392 показатели.

(4) При обобщаването на данните другите валути се превръщат в евро, като се използват обменните курсове за последния ден на календарната година, за която се отчитат данни. За превръщането на други валути в евро се използва обменният курс на Европейската централна банка за последния ден на календарната година, за която се отчитат данни, когато такъв курс е наличен.

(5) Комисията за финансов надзор изпраща на Европейския орган за ценни книжа и пазари, ежегодно в срок до 15 април, резултатите за показателите и идентификацията на съответните органи в съответствие с чл. 12, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 909/2014.

Глава пета

РИСКОВЕ, КОИТО СЕ ОТЧИТАТ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ЧЛ. 53, ПАРАГРАФ 3 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 909/2014

Чл. 36. Получилата искането по чл. 53 от Регламент (ЕС) № 909/2014 страна, съответно Комисията при преценка на мотивите за отказа за достъп по чл. 53, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 909/2014, извършва цялостна оценка на риска като отчита следните рискове в резултат на предоставянето на такива услуги:

1. правни рискове;

2. финансови рискове;

3. операционни рискове.

Чл. 37. Когато се извършва оценка на правните рискове по чл. 36, т. 1 се вземат предвид най-малко следните критерии:

1. централният депозитар на ценни книжа предоставя ли информацията, необходима за извършване на оценка дали спазва правилата и законовите изисквания за

достъп на получилата искането страна, включително правните становища или съответни правни разпоредби, доказващи способността на депозитаря да изпълни своите задължения към получилата искането страна;

2. централният депозитар на ценни книжа предоставя ли информацията, включително правни становища или съответни правни разпоредби, необходима за оценка на способността му да осигури, в съответствие с правилата, приложими в държавата членка на получилата искането страна, поверителността на информацията, предоставена чрез данните за сделки;

3. в случай че централният депозитар на ценни книжа е установен в трета държава:

а) за централния депозитар на ценни книжа прилага ли се регулаторна и надзорна рамка, сравнима с регулаторната и надзорната рамка, която би била приложима към депозитаря, ако е установен в Европейския съюз;

б) правилата на централния депозитар на ценни книжа относно окончателността на сетълмента сравними ли са с посочените в чл. 39 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

Чл. 38. Когато се извършва оценка на финансовите рискове по чл. 36, т. 2 се вземат предвид най-малко следните критерии:

1. централният депозитар на ценни книжа притежава ли достатъчни финансови ресурси, за да изпълни договорните си задължения към получилата искането страна;

2. централният депозитар на ценни книжа желае и може ли да финансира какъвто и да било персонализиран компонент, необходим за даване на достъп в съответствие с чл. 53, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014, доколкото това не е дискриминационно условие за достъп.

Чл. 39. Когато се извършва оценка на операционните рискове по чл. 36, т. 3 се вземат предвид най-малко следните критерии:

1. централният депозитар на ценни книжа притежава ли оперативен капацитет за сетълмент на сделките с финансови инструменти, подлежащи на клиринг от централен контрагент или изпълнени на местата на търговия;

2. централният депозитар на ценни книжа придържа ли се към и спазва ли съществуващите правила за управление на риска на получилата искането страна и достига ли му необходимият експертен капацитет за това;

3. централния депозитар на ценни книжа въвел ли е политики за осигуряване на непрекъснатост на дейността и план за възстановяване при катастрофично събитие;

4. предоставянето на достъп изисква ли от получилата искането страна да извърши съществени промени в своите операции, които биха засегнали процедурите за управление на риска и биха застрашили безпрепятственото функциониране на мястото за търговия или централния контрагент.

Глава шеста

ПРОЦЕДУРА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЪЩЕСТВЕННОТО ЗНАЧЕНИЕ НА ЦЕНТРАЛНИ ДЕПОЗИТАРИ НА ЦЕННИ КНИЖА, КОГАТО РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ Е ПРИЕМАЩА ДЪРЖАВА ЧЛЕНКА

Раздел I

Обхват на данните, които се отчитат от централните депозитари на ценни книжа

Чл. 40. (1) Централният депозитар на ценни книжа отчита данните и информацията, необходими за изчисляване на показателите за определяне на същественото му значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за

защитата на инвеститорите съгласно член 24, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 909/2014 във формат, предвиден в образец, одобрен от Европейски орган за ценни книжа и пазари.

Чл. 41. Всички стойности, отчитани от централните депозитари на ценни книжа, се изчисляват в евро и се посочват използваните обменни курсове, като се използва обменният курс за последния ден на календарната година, за която се отчитат данни. За превръщането на други валути в евро се използва обменният курс на Европейската централна банка, когато такъв курс е наличен.

Чл. 42. За целите на критериите, посочени в чл. 5, параграф 1, букви „а“ и „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 на Комисията от 11 ноември 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на параметрите за изчисляване на паричните санкции за неуспешен сетълмент и на операциите на централните депозитари на ценни книжа в приемащите държави членки (ОВ, L 65/1 от 10 март 2017 г.), наричан по-нататък Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, централните депозитари на ценни книжа използват данни за ценни книжа, валидни до 31 декември на предходната календарна година.

Чл. 43. Централният депозитар на ценни книжа използва пазарната стойност за всеки ISIN код, приложима на 31 декември на предходната календарна година и определена в съответствие с чл. 7 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, при определянето на пазарната стойност за целите на показателите въз основа на критериите, посочени в чл. 5, параграф 1, букви „а“ и „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389.

Чл. 44. Данните за показателите въз основа на критериите, посочени в чл. 6, параграф 1, букви „а“ и „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, трябва да включват стойностите на инструкциите за сетълмент, чийто сетълмент е извършен от всеки централен депозитар на ценни книжа, въз основа на следните параметри за отчитане на данните:

1. абсолютни стойности на сетълмент от всеки централен депозитар на ценни книжа, обхващащи предходната календарна година;
2. всички категории инструкции за сетълмент, чийто сетълмент е извършен от всеки централен депозитар на ценни книжа, независимо дали се отнасят до сделки, сключени на места за търговия или на извънборсови пазари;
3. при операции, съставени от няколко транзакции се отчитат и двете рамена след извършването на техния сетълмент;
4. в случай на сетълмент в рамките на централен депозитар на ценни книжа, депозитарят отчита и двете рамена на дадена сделка;
5. в случай че в сетълмента на сделка участва повече от един централен депозитар на ценни книжа чрез стандартни, персонализирани или непреки връзки, данни се отчитат единствено от депозитаря, който извършва сетълмент на двете рамена на сделката;
6. в случай на сетълмент между централни депозитари на ценни книжа с помощта на обща инфраструктура за сетълмент или чрез оперативно съвместими връзки, всеки депозитар отчита единичната инструкция за сетълмент, получена във връзка с дадена сделка.

Чл. 45. (1) В обхвата на отчитане по чл. 40 се включват следните сделки:

1. закупуване или продажба на ценни книжа;
2. операции по управление на обезпечения;
3. операции по вземане/предоставяне в заем на ценни книжа;
4. репо сделки;

5. други (включително корпоративни действия във връзка с потоци, т.е. пазарни вземания и трансформации).

(2) От обхвата на отчитането по чл. 40 се изключват следните сделки:

1. корпоративни действия във връзка с акции, разпределяне на ценни книжа, реорганизации;

2. операции на първичен пазар, т.е. процесът на първоначално създаване на финансови инструменти;

3. създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове, т.е. техническото създаване и обратното изкупуване на дялове във фондове, освен когато такова създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове се извършва чрез нареждания за прехвърляне в система за сетълмент на ценни книжа, управлявана от централния депозитар на ценни книжа;

4. операции по реструктуриране.

Чл. 46. Определянето на пазарните стойности на инструкциите за сетълмент без заплащане (FOP), посочени в чл. 6, параграф 2, буква „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, се основава на стойностите към деня на извършване на сетълмент на всяка инструкция за сетълмент.

Чл. 47. Държавата на установяване на емитента се взема предвид по отношение на критерия, посочен в чл. 5, параграф 1, буква „а“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389.

Чл. 48. Юрисдикцията, в която е установено предприятието майка, се взема предвид, в случай че участниците и другите титуляри на сметки за ценни книжа, посочени в чл. 5, параграф 1, буква „б“ и в чл. 6, параграф 1, буква „б“ от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, са клонове.

Чл. 49. Данните, които се отчитат от централния депозитар на ценни книжа, включват също и услугите, предоставени във връзка с държавата членка по произход.

Раздел II

Обща процедура за събиране на данни и информация и изчисляване на показателите за определяне на същественото значение на централен депозитар на ценни книжа, когато Република България е приемаща държава членка

Чл. 50. Централният депозитар на ценни книжа отчита съответните данни и информация за предходната календарна година, които са необходими за изчисляването на показателите въз основа на посочените в чл. 5 и 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 критерии, в срок до 31 януари всяка година.

Чл. 51. След извършване на преглед на данните, получени от централните депозитари на ценни книжа, ежегодно в срок до 25 февруари, Комисията ги изпраща на Европейския орган за ценни книжа и пазари.

Чл. 52. Комисията да финансов надзор изчислява ежегодно в срок до 31 март показателите въз основа на критериите, посочени в чл. 5 и 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, след получаване на следните данни от Европейския орган за ценни книжа и пазари:

1. всички данни, получени от отделните компетентни органи;

2. данни, обобщаващи стойностите за знаменателите на показателите въз основа на посочените в чл. 5 и 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389 критерии, в зависимост от конкретния случай.

Чл. 53. Комисията за финансов надзор изпраща на Европейския орган за ценни книжа и пазари резултатите от изчисляването на показателите въз основа на критериите, посочени в чл. 5 и 6 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/389, в зависимост от конкретния случай, ежегодно в срок до 15 април.

Глава седма

ОТЧИТАНЕ НА ИНТЕРНАЛИЗИРАНИЯ СЕТЪЛМЕНТ ПО ЧЛ. 9 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 909/2014

Чл. 54. (1) На всяко тримесечие интернализаторите на сетълмент отчитат пред Комисията в XML формат агрегирания обем и стойност на всички сделки с ценни книжа, по които извършват сетълмент извън системите за сетълмент на ценни книжа.

(2) Отчитането по ал. 1 се извършва при съобразяване с Насоките относно отчитането на интернализирания сетълмент по член 9 от Регламент (ЕС) № 909/2014 (ESMA70-151-367), издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари.

Чл. 55. (1) В обхвата на отчитането на интернализирания сетълмент се включва инструкцията за сетълмент, отговаряща на следните признаци:

1. интернализатор на сетълмент получава инструкцията за сетълмент от клиент по отношение на сетълмента на трансакция с ценни книжа и инструкцията за сетълмент не се препраща в своята цялост на друго юридическо лице по веригата притежатели на ценни книжа;

2. инструкцията за сетълмент води или се предполага, че води до прехвърляне на ценни книжа от една сметка за ценни книжа към друга в регистрите на интернализатора на сетълмент, без външно успоредно движение на ценни книжа по веригата притежатели.

(2) В обхвата на отчитането на интернализирания сетълмент се включват следните видове трансакции и операции:

1. закупуване или продажба на финансови инструменти, включително на първични пазари;

2. операции по управление на обезпечения, включително при тристранно управление на обезпечения и при обезпечаване на собствени трансакции;

3. предоставяне в заем на ценни книжа или получаване в заем на ценни книжа;

4. репо сделки;

5. прехвърляния на ценни книжа между сметки на различни инвестиционни фондове, които независимо от тяхната правосубектност следва да се третираят като клиенти;

6. изпълняване на нареждания за прехвърляне от интернализатор на сетълмент за негова собствена сметка, доколкото те са резултат от трансакции с финансови инструменти с клиенти на този интернализатор на сетълмент;

7. прехвърляне на ценни книжа между две сметки за ценни книжа на един и същ клиент;

8. договори за финансово обезпечение с прехвърлително действие, представляващи прехвърлителни договори по смисъла на чл. 2 от Закона за договорите за финансово обезпечение;

9. договори за финансово обезпечение с предоставяне на залог, представляващи договори за залог по смисъла на чл. 2 от Закона за договорите за финансово обезпечение;

10. корпоративни действия, свързани с поток, представен от трансформации.

(3) От обхвата на отчитането на интернализиращия сетълмент се изключват следните видове трансакции и операции:

1. корпоративни действия във връзка с акции, включително разпределение на парични средства или ценни книжа, сплит на ценни книжа, преобразуване, обратно изкупуване и друг тип реорганизации;

2. корпоративни действия, свързани с поток, представен от пазарни вземания;

3. операции на първичен пазар при първоначално емитиране на финансови инструменти;

4. създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове, освен когато такова създаване и обратно изкупуване на дялове във фондове се извършва чрез нареждания за прехвърляне в система за сетълмент на ценни книжа, управлявана от централен депозитар на ценни книжа;

5. чисти парични плащания, несвързани с трансакции с ценни книжа;

6. трансакции, сключени на място на търговия и прехвърлени от мястото на търговия на централен контрагент за клиринг или на централен депозитар за ценни книжа за сетълмент.

(4) Интернализаторът на сетълмент отчита всички инструкции за сетълмент, които отговарят на посочените в този член условия, независимо от нетирането, извършено от интернализатора на сетълмент. Нетиране, извършено от централни контрагенти, не попада в обхвата на отчитането на интернализиращия сетълмент.

(5) В обхвата на отчитането на интернализиращия сетълмент се включват следните видове финансови инструменти:

1. финансови инструменти, които са първоначално регистрирани или централно поддържани в централен депозитар на ценни книжа, лицензиран в Европейския съюз, т.е. финансови инструменти, по отношение на които такъв централен депозитар на ценни книжа действа в качеството на емитиращ депозитар;

2. финансови инструменти, които са регистрирани в централен депозитар на ценни книжа, лицензиран в Европейския съюз, който действа в качеството на инвестиращ депозитар за съответните финансови инструменти, дори в случаите, в които последните са първоначално регистрирани или централно поддържани извън централния депозитар на ценни книжа, лицензиран в Европейския съюз;

(6) Други финансови инструменти, посочени в чл. 2, параграф 1, буква „ж“, точка ix от Делегиран регламент (ЕС) 2017/391 на Комисията от 11 ноември 2016 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета с регулаторните технически стандарти за доуточняване на предоставената информация за интернализиращия сетълмент (ОВ, L 65/44 от 10 март 2017 г.) са тези, които не могат да се категоризират в някой от видовете, изрично посочени в чл. 2, параграф 1, буква „ж“ от същия регламент, и които изпълняват посочените в настоящата глава изисквания.

Чл. 56. (1) Всеки интернализатор на сетълмент отчита сетълмента, който е интернализиран в неговите регистри. Интернализиран сетълмент се отчита на нивото, на което се осъществява, независимо от различните нива на веригата притежатели на ценни книжа (глобални попечители, подпопечители).

(2) Интернализаторът на сетълмент представя пред Комисията информацията, която се изисква съгласно чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014, в следните отчети:

1. отчет за дейността си в държавата членка по място на установяване, включително за дейността на своите клонове в тази държава членка;

2. отделни отчети за дейността на клоновете по държави членки;

3. отчет за дейността на клоновете в трети държави.

(3) Клонове на юридически лица от трети държави, които интернализират инструкции за сетълмент чрез регистрите си, отчитат пред Комисията информацията, изисквана съгласно чл. 9, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014 в консолидирани отчети, обхващащи тяхната дейност на територията на Република България.

Чл. 57. (1) Интернализаторите на сетълмент включват в отчетите първите два символа от ISIN кодовете.

(2) Интернализаторите на сетълмент включват в отчетите идентификационния код на правния субект на емитиращия централен депозитар на ценни книжа във връзка с финансовите инструменти, предмет на интернализиран сетълмент, идентифицирани с едни и същи два символа на ISIN кода, при което могат да бъдат включени няколко емитиращи централни депозитари на ценни книжа. Кодът на държавата на емитиращия централен депозитар на ценни книжа не се включва в отчетите от интернализатора на сетълмента.

(4) Интернализаторите на сетълмент включват в агрегираните данни всяка отделна инструкция за интернализиран сетълмент (т.е. двустранно отчитане).

(5) Обемите се изразяват като брой на инструкциите за интернализиран сетълмент.

(6) Инструкция за интернализиран сетълмент се отчита като „неуспешна“, ако по време на тримесечие, обхванато от отчет, по тази инструкция не може да бъде извършен сетълмент няколко дни след планираната дата на сетълмент (ISD), включително в случаите, когато инструкцията за сетълмент бъде отменена, като се вземе предвид всеки ден, в който сетълментът ѝ е бил неуспешен. Инструкцията се отчита като „инструкция с успешен сетълмент“, ако сетълментът ѝ е извършен през обхванатото от отчета тримесечие.

Глава осма

ИЗПЛАЩАНЕ НА ДИВИДЕНТИ, ЛИХВИ, ГЛАВНИЦИ И ДРУГИ ПЛАЩАНИЯ ОТ ПУБЛИЧНИТЕ ДРУЖЕСТВА И ЕМИТЕНТИТЕ

Чл. 58. Централният депозитар на ценни книжа организира разпределянето на дивиденди от публичните дружества, както и разпределянето и изплащането на лихви, главници и други плащания, включително и извършването на уведомления и други действия по администриране на разпределянето на дивиденди, разпределянето и изплащането на лихви, главници и други плащания в съответствие с услугите, включени в издадения му от Комисията лиценз.

Чл. 59. (1) При получаване на уведомление от публично дружество относно разпределянето на парични дивиденди централният депозитар на ценни книжа изчислява размера на дължимия дивидент след отчисляване на дължимия данък от публичното дружество за всеки акционер и изготвя списък на акционерите с право на дивидент, съгласно чл. 115в, ал. 3 от ЗППЦК. Публичното дружество посочва в уведомлението началната дата за изплащане на дивидента.

(2) В срок до 5 работни дни след изтичане на срока по чл. 115в, ал. 3 от ЗППЦК публичното дружество има право при поискване да получи от централния депозитар на ценни книжа информацията по ал. 1.

(3) Публичното дружество подава до централния депозитар на ценни книжа заявление за разпределение на дивидента, което съдържа минимум следната информация:

1. идентификация на емисията – ISIN код, брой акции, номинална стойност на една акция и общата сума на дивидента;

2. размер на дивидента за една акция;
3. дата, към която се определя акционерния състав, съгласно чл. 115в, ал. 3 от ЗППЦК;
4. начална дата за плащане на дивидента.
5. протокол от общото събрание, на което е взето решение за изплащане на дивидента.

Чл. 60. (1) Публичното дружество изплаща дивидент въз основа на направените изчисления от централния депозитар на ценни книжа по реда на чл. 59, ал. 1, като изплащането се извършва чрез поне една финансова институция, посочена от дружеството и определена съгласно чл. 74 от тази наредба.

(2) Публичното дружество превежда по сметка в посочените съгласно ал.1 финансови институции сумата, определени от общото събрание за разпределяне като дивидент след отчисляване на дължимите данъци, в срок до 4 работни дни преди началната дата за изплащането на дивидента.

(3) Изготвеният от централния депозитар на ценни книжа списък на акционерите с право на дивидент съгласно чл. 59, ал. 1 се изпраща от централния депозитар на ценни книжа до посочените съгласно ал. 1 финансови институции, чрез които ще се изплаща паричният дивидент, в срок до 4 работни дни преди началната дата за изплащането му.

Чл. 61. (1) По искане на дружеството, централният депозитар на ценни книжа издава книгата на акционерите към датата, посочена в заявлението по чл. 59, ал. 3.

(2) Въз основа на данните от книгата на акционерите, централният депозитар на ценни книжа изготвя и предоставя на дружеството списък на акционерите с право на дивидент, който съдържа следната информация:

1. данни за емисията – ISIN код;
2. информация за всеки акционер – имена и ЕГН/ЛНЧ (номер на чужденец) на физическо лице, съответно наименование и ЕИК на юридическо лице;
3. данни за полагаемата сума на всяко лице по т. 2.

(3) След изготвяне на списъка на акционерите с право на дивидент по ал. 1, централният депозитар на ценни книжа предоставя на дружеството информация за наличието на тежести върху емисията – запори, залози и финансови обезпечения.

(4) След съгласуване и одобрение от дружеството, в срока по чл. 60, ал. 3 списъкът се заверява и предоставя от централния депозитар на ценни книжа на финансовите институции по чл. 60, ал. 1, определени от дружеството съгласно чл. 74, за извършване на плащането.

Чл. 62. При наличие на заложен или запорирани акции централният депозитар на ценни книжа изготвя списък, който се изпраща до финансовите институции съгласно чл. 60, ал. 1. Дивидентът, дължим за акциите, върху които е учреден залог или е наложен запор, се изплаща от съответната финансова институция само след изпълнение на процедурата по чл. 73в от Търговския закон (ТЗ).

Чл. 63. (1) Въз основа на данните от дружеството и информацията за акционерите с право на дивидент, съгласно чл. 115в, ал. 3 от ЗППЦК, изготвена от централния депозитар на ценни книжа, финансовите институции по чл. 60, ал. 1 изплащат на акционерите дължимия дивидент.

(2) Финансовата институция, чрез която се осъществява изплащането на дивидент, предоставя при поискване на дружеството информация за изплатените и съответно неизплатени дивиденти.

(3) След изтичане на 5 години, считано от крайната дата за изплащане на дивидента, неизплатените суми за дължим дивидент, налични по сметката в съответната финансова институция, се превеждат по банков път по сметка на дружеството.

Чл. 64. (1) При получаване на заявление за разпределение на лихви и главници, съгласно сключен договор с емитент, централният депозитар на ценни книжа изчислява размера на дължимите лихви и главница за всеки облигационер, както и общата сума на дължимите лихви и главница на попечителите за облигациите по собствените им сметки и по сметките за финансови инструменти на техните клиенти. В заявлението се посочва датата, към която се определя съставът на облигационерите, имащи право да получат плащане, както и началната дата за изплащане на лихви или главница.

(2) В срок до 5 работни дни след датата, към която се определя съставът на облигационерите, емитентът има право при поискване да получи от централния депозитар на ценни книжа информацията по ал. 1.

Чл. 65. (1) Централният депозитар на ценни книжа разпределя лихвите и главниците по сметка на попечителите или лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица, а в случаите, когато финансовите инструменти, във връзка с които се извършват плащания, се водят по сметка на притежател – съгласно договора, сключен между централния депозитар на ценни книжа и емитента на финансови инструменти.

(2) Централният депозитар на ценни книжа разпределя плащанията по ал. 1 по сметка на попечителите или лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица в деня, посочен от емитента, след получаване на сумата, определена за разпределяне.

(3) Емитентът изплаща лихви и главница чрез централния депозитар на ценни книжа, при който са регистрирани финансовите инструменти, въз основа на направените изчисления по реда на чл. 64.

(4) Емитентът превежда преди началната дата за изплащането им по сметка на централния депозитар на ценни книжа, при който са регистрирани финансовите инструменти, общия размер на лихвите или главницата след отчисляване на дължимите данъци в срока, определен в правилата на централния депозитар на ценни книжа.

(5) Разходите за изплащането на лихвите или главницата са за сметка на емитента.

Чл. 66. (1) Попечителите или лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица са длъжни в срок до 3 работни дни от получаване на сумите за лихвите или главницата, да преведат целия размер на сумите, дължими на техните клиенти, по банкова сметка за съхранение на парични средства на клиенти.

(2) В срок до 3 работни дни след превеждането на сумите по ал. 1 попечителите изпращат на техните клиенти уведомление за извършените плащания с обратна разписка или по друг начин, удостоверяващ получаването на уведомлението.

(3) Уведомлението по ал. 2 съдържа най-малко следната информация:

1. имена (наименование) и адрес на клиента;
2. наименованието на емитента, ЕИК или съответния идентификационен номер и данни за финансовите инструменти, за които се извършва плащането;
3. вида и размера на плащането;
4. датата, на която попечителят е получил плащането;
5. информация за правата и задълженията на попечителя относно полученото плащане съгласно подписания договор с клиента.

Чл. 67. Чрез системата си централният депозитар на ценни книжа извършва плащания по облигационни емисии към облигационери с клиентски сметки.

Чл. 68. Плащане по облигационна емисия се извършва въз основа на подадено от емитента заявление за извършване на плащане и за изготвяне на списък на облигационерите, което съдържа следната информация:

1. идентификация на емисията – ISIN код, брой облигации, номинална стойност на една облигация;
2. размер на дължимото плащане за една облигация и общата сума за плащането;
3. датата, към която се определя съставът на облигационерите;
4. дата на падежа на плащането;
5. дата и вид на следващото плащане по емисията;
6. размер на лихвения процент на следващото плащане.

Чл. 69. В случай на промени в параметрите по облигационната емисия, емитентът уведомява централния депозитар на ценни книжа за съответната промяна в деня, следващ решението за промяната.

Чл. 70. При необходимост емитентът заявява издаване на книга на облигационерите към датата, на която е определен съставът на облигационерите, имащи право на плащане, или към друга дата, за която е необходимо кръгът на облигационерите да бъде определен.

Чл. 71. (1) След получаване на заявление по чл. 68 централният депозитар на ценни книжа предоставя на дружеството информация за наличието на тежести върху емисията облигации – запови, залози или финансови обезпечения.

(2) Емитентът може да нареди блокиране на сумите за плащане на облигациите до изпълнение на процедурите по защита на кредиторите.

Чл. 72. (1) Емитентът превежда нетната сума за разпределяне по съответната облигационна емисия след отчисляване на дължимите данъци по сметка на централния депозитар на ценни книжа и му представя окончателен списък със сумите за разпределяне за всеки облигационер, в срок до 4 работни дни преди началната дата на плащане.

(2) Въз основа на постъпилите данни от заявлението и информацията за клиентски сметки централният депозитар на ценни книжа изготвя списъци с разпределение на сумите за плащането по облигационната емисия.

(3) Извлечение от списъка по ал. 1 се предоставя на съответния инвестиционен посредник, при който има открити клиентски сметки на облигационерите към датата на издаване на книгата на облигационерите.

(4) Списъкът по ал. 1, съответно извлечението по ал. 3, съдържа следната информация:

1. данни за емисията – ISIN код, номинал;
2. информация за всеки облигационер – имена на физическо лице или наименование на юридическото лице, ЕГН, ЛНЧ (номер на чужденец) или БУЛСТАТ/ЕИК;
3. данни за полагаемата се сума на всеки облигационер.

(5) На следващия работен ден след получаване на общия размер на плащането по своята сметка, централният депозитар на ценни книжа превежда съответните суми по сметки на инвестиционните посредници, при които са открити съответните клиентски сметки.

Чл. 73. (1) Инвестиционните посредници изплащат сумите на облигационерите, съгласно списъка по чл. 72, ал. 2, на датата на падежа на съответното плащане в срок от 3 работни дни.

(2) За облигационери с лични сметки сумите могат да се изплащат на следващия ден след получаване на сумата по плащането при централния депозитар на ценни книжа по банкова сметка, посочена от емитента, като в този случай централният депозитар на ценни книжа предоставя списък на облигационерите с лични сметки на обслужващата банка.

Чл. 74. Видовете финансови институции по чл. 115в, ал. 4 от ЗППЦК, чрез които могат да се извършват плащанията на дивиденди са:

1. банка със седалище в страната;
2. банка, която извършва дейност в страната чрез клон, лицензиран от Българската народна банка;
3. банка със седалище в държава – членка на Европейския съюз, при условията на установяване.

Глава девета **„ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР“ АД. ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТЪР НА ЦЕННИ КНИЖА**

Раздел I **„Централен депозитар“ АД**

Чл. 75. В този раздел се уреждат допълнителни изисквания към дейността на „Централен депозитар“ АД като централен депозитар на ценни книжа, за която дейност се прилагат и другите изисквания към централните депозитари на ценни книжа по тази наредба.

Чл. 76. Освен предвиденото в чл. 129, ал. 4 от ЗППЦК съветът на директорите на „Централен депозитар“ АД:

1. приема общи условия, които регулират отношенията на „Централен депозитар“ АД с лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК, които гарантират равнопоставеност на тези лица;
2. приема общи условия, които регулират отношенията на „Централен депозитар“ АД с емитентите, които гарантират осигуряване на равнопоставеност на емитентите;
3. приема общи условия, които регулират отношенията на „Централен депозитар“ АД с други централни депозитари на ценни книжа във връзка с воденето на централния регистър на ценни книжа;
4. налага санкции на участниците в системата за сетълмент, чийто оператор е „Централен депозитар“ АД съгласно процедурите на „Централен депозитар“ АД по чл. 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014, които включват механизъм за санкции;
5. приема и изключва членове на „Централен депозитар“ АД;
6. налага санкции на членовете на „Централен депозитар“ АД при условия и по ред, предвидени в правилника на „Централен депозитар“ АД;
7. приема общи условия, които регулират отношенията на „Централен депозитар“ АД с неговите членове, които гарантират равнопоставеност на членовете.

Чл. 77. Поканата по чл. 223, ал. 4 от ТЗ за свикване на общото събрание на акционерите на „Централен депозитар“ АД заедно с писмените материали, свързани с дневния ред на общото събрание, се изпраща на заместник-председателя преди

обявяването ѝ в търговския регистър или преди изпращане на поканите за свикване на общото събрание.

Чл. 78. (1) Поканата по чл. 223, ал. 4 от ТЗ може да се обяви в търговския регистър или да се изпрати, ако в 14-дневен срок заместник-председателят не открие производство за прилагане на принудителна административна мярка по чл. 212, ал. 1, т. 1 от ЗППЦК спрямо „Централен депозитар“ АД.

Чл. 79. (1) Членове на „Централен депозитар“ АД могат да са лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК и регулирани пазари, съответно пазарни оператори, в случаите, когато са различни лица от регулирани пазари.

(2) Никой от членовете на Централния депозитар не може да ползва предимство пред останалите членове при осъществяването на дейността на „Централен депозитар“ АД.

(3) Отношенията между „Централен депозитар“ АД и неговите членове се уреждат с договор, по отношение на който са приложими общите условия по чл. 76, т. 7.

Чл. 80. (1) Условията и редът за приемане на нови членове и за тяхното временно или окончателно изключване от „Централен депозитар“ АД се уреждат в правилника на „Централен депозитар“ АД.

(2) Отказът на Съвета на директорите на „Централен депозитар“ АД да приеме нов член може да бъде обжалван пред арбитражния съд към „Централен депозитар“ АД в съответствие с правилника на арбитражния съд. Ако отказът бъде отменен, кандидатът се счита приет за член на „Централен депозитар“ АД от датата на решението на арбитражния съд.

Чл. 81. (1) В правилника на арбитражния съд към „Централен депозитар“ АД се включват правила и процедури за гарантиране на безпристрастност на членовете на арбитражния съд, избягване на конфликт и прозрачност на процедурите при разглеждане на спорове.

(2) Арбитражният съд към „Централен депозитар“ АД разглежда и решава:

1. спорове между членове на „Централен депозитар“ АД;
2. спорове между „Централен депозитар“ АД и неговите членове;
3. спорове между участници в системата за сетълмент, чийто оператор е „Централен депозитар“ АД;
4. спорове между „Централен депозитар“ АД и участниците в системата за сетълмент, чийто оператор е „Централен депозитар“ АД.

(3) Членовете на „Централен депозитар“ АД подписват съгласие споровете по ал. 2 да бъдат предоставени за разглеждане от арбитражния съд към „Централен депозитар“ АД.

(4) В споразумението за системата за сетълмент на „Централен депозитар“ АД и в договорите по чл. 79, ал. 3 се включва клауза за решаване на споровете от арбитражния съд.

Чл. 82. „Централен депозитар“ АД уведомява членовете си за промените в правилника му и ги публикува на своята интернет страница най-късно до края на следващия работен ден след получаване на одобрение от страна на Комисията по предложение на заместник-председателя.

Раздел II Централен регистър на ценни книжа

Чл. 83. „Централен депозитар“ АД вписва във водения от него централен регистър на ценни книжа следната информация:

1. имената на притежателите на финансови инструменти по чл. 127 от ЗППЦК, както и имената на чуждестранните лица по чл. 133 от ЗПФИ, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица;

2. дата на сделката;

3. дата на сетълмент;

4. брой финансови инструменти;

5. стойност на сделката;

6. емисия;

7. идентификационен код на емисията ценни книжа;

8. идентификационен код емитента;

9. идентификационен код на сметките за ценни книжа на емитентите;

10. идентификационни кодове на сметките за ценни книжа на участниците;

11. посредници по сделката;

12. данни за централния депозитар на ценни книжа, при който е регистрирана емисията;

13. особени залози и финансови обезпечения върху финансови инструменти.

Чл. 84. (1) Централен депозитар на ценни книжа, различен от „Централен депозитар“ АД, предоставя информацията по чл. 79, ал. 1 на „Централен депозитар“ АД в срока по чл. 127, ал. 2 от ЗППЦК.

(2) Комуникацията между „Централен депозитар“ АД и другите централни депозитари на ценни книжа относно предоставянето на информацията по чл. 83 се осъществява по електронен път и по ред, определен в правилата на централния регистър на ценни книжа.

Чл. 85. (1) За регистрация и дерегистрация на финансови инструменти в централния регистър на ценни книжа лицата по чл. 127, ал. 1 от ЗППЦК с емисия от безналични финансови инструменти подават заявления до „Централен депозитар“ АД.

(2) Редът за подаване на заявленията по ал. 1 и изискванията, на които те трябва да отговарят, включително изискуемите данни и документи, се уреждат в правилата на централния регистър на ценни книжа.

(3) Регистрацията и дерегистрацията на емисия безналични финансови инструменти в централния регистър на ценни книжа се удостоверява с акт за регистрация на финансови инструменти, съответно акт за дерегистрация на финансови инструменти.

Чл. 86. „Централен депозитар“ АД, във връзка с водения от него централен регистър на ценни книжа, проверява и потвърждава записите за ценните книжа по чл. 127, ал. 1 от ЗППЦК при направено искане от централен депозитар на ценни книжа по чл. 10, ал. 6, т. 1.

Чл. 87. В случай на несъответствие на информацията за ценните книжа по чл. 127, ал. 1 от ЗППЦК между записите в централния регистър на ценни книжа и записите в централния депозитар на ценни книжа, „Централен депозитар“ АД извършва проверка, като чл. 9 се прилага съответно.

Чл. 88. (1) Системата за регистрация на финансови инструменти в централния регистър на ценни книжа трябва да отговаря на следните изисквания:

1. водене в хронологичен ред на всички регистрационни вписвания;

2. присвояване на последователен регистрационен номер на вписванията;
3. съхраняване на данни за сметките на емитентите и за сметките на лицата, които държат от свое име по обща сметка финансови инструменти на други лица и подсметките на техните клиенти;
4. възможност за своевременно възстановяване на системата в случаи на повреда на базата данни или оборудването;
5. навременно и точно обработване на нарежданията за превод на лицата по чл. 131, ал. 2 от ЗППЦК и на участниците в системата за сетълмент във връзка с извършването на услугите, съгласно приложението към Регламент (ЕС) № 909/2014;
6. поддържане на база данни за цялата кореспонденция и съхранение на всички нареждания, запитвания и отговори във връзка с дейността на централният регистър на ценни книжа.

(2) „Централен депозитар“ АД, във връзка с водения от него централен регистър на ценни книжа, приема оперативни инструкции и процедури и поддържа система за класиране на документите, които осигуряват спазване на изискванията по ал. 1.

(3) Изключения от правилото по чл. 138, ал. 2, изречение първо от ЗППЦК се допускат в случаите по чл. 25, ал. 2.

Чл. 89. Освен изискванията по чл. 134, ал. 1 и 2 от ЗППЦК, „Централен депозитар“ АД, във връзка с водения от него централен регистър на ценни книжа, спазва и следните мерки за предотвратяване изгубването на информация от централния регистър на ценни книжа и спиране на неговата дейност в случай на авария, природно бедствие и други подобни:

1. приема процедура за предотвратяване изгубването на информация от централния регистър на ценни книжа и спиране на неговата дейност в случай на авария, природно бедствие и други подобни;

2. периодично извършва преглед на процедурата по т. 1 и проверки на нейното изпълнение, като резултатите се одобряват от съвета на директорите на „Централен депозитар“ АД и се представят в Комисията в 10-дневен срок от одобрението им.

Глава десета

ИЗИСКВАНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРИЛАГАНЕТО НА ЧЛ. 6, ПАРАГРАФ 2, АЛ. 2 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 909/2014

Чл. 90. Изискванията на тази глава се прилагат по отношение на лицата, имащи качеството на инвестиционен посредник по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗПФИ и/или на професионален клиент, които не попадат сред посочените в чл. 5 от ЗПФИ изключения.

Чл. 91. Когато при сключването на сделка с финансови инструменти се включат двама инвестиционни посредника, те подлежат на анализ от централния депозитар на ценни книжа, с цел определянето на начина на отчитане на всеки от тях съобразно положението му на инвестиционен посредник или клиент, при съблюдаване на изискванията на чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

Чл. 92. За целите на тази глава, като професионален клиент се разглежда професионален клиент по смисъла на § 1, т. 10 от допълнителните разпоредби на ЗПФИ, включително в случаите, в които инвестиционният посредник принципно или за целите на конкретната сделка или услуга го е категоризирал като приемлива насрещна страна по смисъла на чл. 93 от ЗПФИ или като непрофесионален клиент по смисъла на § 1, т. 11 от допълнителните разпоредби от ЗПФИ.

Чл. 93. Сделките по чл. 4, т. 1- 3 и 11 от ЗПФИ се сключват при съблюдаване на изискванията, установени в чл. 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

Чл. 94. (1) Формата и съдържанието на протоколите за съобщения и процедурите за комуникация, чието използване е насочено към ограничаване на случаите на неуспешен сетълмент при сключването на сделки по чл. 93, се определят по споразумение между инвестиционния посредник и съответния професионален клиент.

(2) При определянето на реда за предоставяне на информация по ал. 1, инвестиционният посредник и съответният професионален клиент могат да изберат някой от следните способи:

1. изпращане на писмено потвърждение и писмено разпределение, изпратени от професионалния клиент до инвестиционния посредник съобразно изискванията, установени в чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 на Комисията от 25 май 2018 година за допълване на Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за дисциплина при сетълмент (ОВ, L 230/1 от 13 септември 2018 г.), наричан по-нататък „Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229“;

2. неизпращане на писмено потвърждение, когато се изпраща писмено разпределение, съдържащо писменото потвърждение за сключената сделка съгласно чл. 2, параграф 1, ал. 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229, като потвърждението на условията на сделката е посочено в допълнително поле към писменото разпределение, или е приложено при изпращането на писменото разпределение в съответствие с транзакцията;

3. неизпращане на писмено потвърждение или писмено разпределение, когато инвестиционният посредник гарантира получаването на необходимата информация за сетълмента на съответната сделка съгласно чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 преди настъпването на сроковете, установени в чл. 2, параграф 2 от същия регламент, включително устно или чрез системи, осигуряващи на инвестиционния посредник достъп до необходимата информация.

Чл. 95. Инвестиционният посредник и професионалният клиент могат да сключат споразумение за отстраняване на неблагоприятните последици, настъпили в резултат на забавяне на изпращането на съобщение, или поради несъобщаването на писменото разпределение и потвърждението от страна на инвестиционния посредник.

Чл. 96. Инвестиционният посредник и съответният професионален клиент могат да включат постигнатите между тях договорености както в рамковото споразумение, уреждащо техните взаимоотношения, така и във всяко последващо споразумение, включително в договора, сключен между тях на основание чл. 82 от ЗПФИ и предвиден в чл. 58 от Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (ОВ, L 87/1 от 31 март 2017 г.) .

Чл. 97. При постигане на съгласие за изпращане от страна на професионалния клиент на писмено потвърждение и/или разпределение в съответствие с чл. 2, параграф 1 от Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229 се пристъпва към приемането на процедури за писмена комуникация посредством поща, факс или електронни средства.

Чл. 98. (1) При използването на електронни средства, инвестиционният посредник е длъжен да предостави на професионалните си клиенти възможност за използване на международни отворени процедури за комуникация и стандарти за съобщения и референтни данни, съгласно чл. 2, параграф 1, точка 34 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

(2) Инвестиционният посредник се освобождава от задължението по ал. 1 в следните случаи:

- а) при липсата на приложими международни стандарти;
- б) когато достъпът до съответните международно признати стандарти не е осигурен за всички заинтересовани страни на справедлива, открита и недискриминационна основа;
- в) когато прилагането на съответните международно признати стандарти възпрепятства ограничаването на случаите на неуспешен сетълмент на сделките между инвестиционния посредник и неговите професионални клиенти, в случай че липсата на ефикасност може да бъде доказана.

Чл. 99. Професионалният клиент може да предпочете използването на международни или на вътрешни стандарти за съобщения, в случай че такава възможност му е предоставена от инвестиционния посредник.

Глава единадесета

НАДЗОР НАД ДЕЙНОСТТА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ ДЕПОЗИТАРИ НА ЦЕННИ КНИЖА

Чл. 100. Отчетите, уведомленията и другата информация, които централните депозитари на ценни книжа и „Централен депозитар“ АД във връзка с водения от него централен регистър на ценни книжа предоставят на Комисията или разкриват публично, не могат да съдържат неверни, подвеждащи или непълни данни. Членовете на управителните и контролните органи на централните депозитари на ценни книжа са солидарно отговорни за вредите, причинени от неверни, подвеждащи или непълни данни в отчетите, уведомленията и другата информация, предоставени на Комисията или разкрити публично от депозитарите. Лицата по чл. 34, ал. 2 от Закона за счетоводството отговарят солидарно с лицата по изречение първо за вреди, причинени от неверни, подвеждащи или непълни данни във финансовите отчети на централните депозитари на ценни книжа, а регистрираният одитор - за вредите, причинени от одитираните от него финансови отчети.

Чл. 101. „Централен депозитар“ АД предоставя на Комисията информация за нетните къси позиции по член 5 от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ, L 86/1 от 24 март 2012 г.).

Чл. 102. „Централен депозитар“ АД уведомява Комисията за постъпилите искания за изплащане на обезщетения със средства от гаранционен фонд за обезщетяване на вреди, възникнали при осъществяване на дейността му, и от фонда за гарантиране на сетълмента на финансови инструменти.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. „Обездвижване на налични финансови инструменти“ е по смисъла на чл. 2, параграф 1, точка 3 от Регламент (ЕС) № 909/2014.

2. „Други плащания“ включват:

- а) цени на услуги;
- б) комисионни;
- в) лихви по просрочени задължения;
- г) финансови санкции;
- д) плащания при първично публично предлагане;
- е) плащания, свързани с корпоративни и прехвърлителни действия с корпоративни финансови инструменти и други инструменти.

3. „Нареждане за превод“ е всяко нареждане на участник в система с окончателност на сетълмента да предостави на разположение на получателя парична сума чрез записване по сметките на кредитна институция, централна банка, централен съконтрагент или агент по сетълмента или всяко друго нареждане, водещо до поемане или изпълнение на задължение за плащане съгласно правилата на системата, както и нареждане на участник да прехвърли правото на собственост или лихвата върху ценна книга или ценни книжа чрез записване в регистър или по друг начин.

§ 2. Разпоредбите на наредбата се прилагат съответно за компенсаторните инструменти, инвестиционните бонове, както и за всички други финансови инструменти, регистрирани в централния регистър на ценни книжа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредба № 8 от 12.11.2003 г. за Централния депозитар (обн., ДВ, бр. 108 от 2003 г., изм. и доп., бр. 85 от 2004 г., бр. 95 от 2006 г., бр. 24 от 2013 г.) се отменя.

§ 4. Централните депозитари на ценни книжа привеждат дейността си в съответствие с изискванията на тази наредба в 4-месечен срок от влизането ѝ в сила.

§ 5. Наредбата влиза в сила от датата на влизане в сила на § 82, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти (обн., ДВ, бр. 83 от 2019 г.; изм., бр. 102 от 2019 г., изм. бр. 28 от 2020 г.).

§ 6. Наредбата е приета на основание чл. 115в, ал. 4 и 8 и чл. 140 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа, чл. 4а, чл. 227б, ал. 2, чл. 227г, ал. 2 и чл. 227и от Закона за пазарите на финансови инструменти с Решение № .... от ..... г. на Комисията за финансов надзор.